

ระเบียบคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

ระเบียบว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อประชาชน*

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ (๖) มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติวางระเบียบว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อประชาชนดังต่อไปนี้

หมวด ๑

ข้อความทั่วไป

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อประชาชน"

ข้อ ๒. ให้ใช้ระเบียบนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

หมวด ๒

ลักษณะของที่ดินที่จะจัดให้ประชาชน

ข้อ ๓. ที่ดินที่จะจัดให้ประชาชนอยู่อาศัยหรือ ประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพตามความในมาตรา ๒๐ (๖) และมาตรา ๒๗ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ต้องเป็นที่ดินของรัฐซึ่งอยู่ในลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

**ลักษณะที่ดิน
ที่นำมาจัด**

* หมายเหตุ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๑) และ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๒๑)

(๑) ที่ดินซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง และมีใช้สาธารณสมบัติของแผ่นดินอันราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือมิใช่ที่สงวนหวงห้าม หรือมิใช่ที่เขา ที่ภูเขา

(๒) ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรเคยใช้ประโยชน์ร่วมกัน แต่ปรากฏว่าราษฎรมิได้ใช้ประโยชน์ต่อไปแล้ว หรือรัฐหาที่ดินอื่นให้ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันแทน และได้มีพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์นั้นแล้ว

(๓) ที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนสิทธิในที่ดินให้แก่รัฐหรือทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์ หรือปล่อยให้เป็นที่รกร้างว่างเปล่าจนตกเป็นของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน

หมวด ๓

คุณสมบัติของบุคคลที่จะจัดให้เข้าอยู่อาศัย หรือประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพ

ข้อ ๔. บุคคลที่จะจัดให้เข้าอยู่อาศัยหรือประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพ จะต้องเป็นบุคคลธรรมดาที่มีคุณสมบัติและอยู่ในลักษณะข้อกำหนดโดยครบถ้วนดังนี้ คือ

**คุณสมบัติของผู้ที่
จะจัดให้เข้าอยู่**

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) บรรลุนิติภาวะแล้ว หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว

(๓) มีร่างกายสมบูรณ์ ไม่ทุพพลภาพ หรือไร้ความสามารถ หรือมีสติฟั่นเฟือนไม่สมประกอบหรือเป็นโรคติดต่ออันน่ารังเกียจ เว้นแต่จะเป็นหัวหน้าครอบครัวที่อยู่ในลักษณะมีความจำเป็น ซึ่งทางการพิจารณาเป็นสมควรยกเว้น

(๔) มีความขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพ

(๕) มีความประพฤติดี ไม่เป็นคนเสเพลหรืออันธพาล

(๖) มีความสามารถประกอบการอาชีพเกี่ยวกับที่ดินที่จัดให้ได้

(๗) ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง หรือมีอยู่แล้วแต่เป็นจำนวนน้อยไม่พอเลี้ยงชีพ

(๘) ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับระเบียบข้อกำหนดและเงื่อนไขที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติกำหนด

หมวด ๔

การดำเนินการจัดที่ดินให้ประชาชน

ข้อ ๕ ในการจัดที่ดินให้ราษฎรอยู่อาศัย หรือประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพให้เป็นไปตามโครงการที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติกำหนด และให้กรมพัฒนาที่ดินดำเนินการสำรวจดิน การวินิจฉัยคุณภาพของที่ดิน จำแนกสมรรถนะที่ดิน และวางแผนการใช้

**การดำเนินการ
ก่อนนำมา
จัดที่ดิน**

ที่ดินให้ถูกต้องตามหลักวิชาการก่อนที่จะดำเนิน
โครงการจัดที่ดินให้ประชาชน

(ความในหมวด ๔ ข้อ ๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดย
ระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๖
(พ.ศ. ๒๕๒๑) ว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อประชาชน)

ข้อ ๖. โดยปกติให้จัดแบ่งที่ดินให้แก่ละ
ครอบครัวตามสมควรแก่สภาพ ทั้งนี้ ภายใต้อำนาจ
สิทธิการมีที่ดินของบุคคลตามประมวลกฎหมายที่ดิน

ข้อ ๗. ก่อนที่จะจัดที่ดินให้ประชาชนอยู่
อาศัย หรือประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพ ให้เจ้าหน้าที่
ในการจัดที่ดินตามโครงการของคณะกรรมการจัดที่ดิน
แห่งชาติ หรืออธิบดีกรมที่ดิน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในการ
จัดที่ดิน ตามมาตรา ๒๗ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
แล้วแต่กรณี ประกาศกำหนดเขตและที่ตั้งของที่ดินที่
จะจัดให้ประชาชนอยู่อาศัยหรือประกอบการทำมาหา
เลี้ยงชีพ ตลอดจนวิธีการรับบุคคลเข้าอยู่อาศัยให้
ประชาชนทราบตามแบบ จ.ค. ๑ ท้ายระเบียบนี้

**ประกาศกำหนด
เขตและที่ตั้งที่ดิน**

ข้อ ๘. ประกาศตามความในข้อ ๗ นั้น ให้ปิด
ไว้ในที่เปิดเผย ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ๑ ฉบับ
ที่บ้านกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ๑ ฉบับ และในที่ดินที่จัด
๑ ฉบับ

ที่ปิดประกาศ

หากเป็นการสมควรจะประกาศโดยวิธีอื่นด้วย
ก็ได้

ข้อ ๕. การกำหนดวันรับสมัครบุคคลเข้าอยู่
อาศัยหรือประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพ ต้องประกาศ
ให้ประชาชนทราบล่วงหน้ามีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่ง
เดือน

ประกาศล่วงหน้า

ข้อ ๑๐. บุคคลใดประสงค์จะเข้าอยู่อาศัยหรือ
ประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพในที่ดินที่จัดไว้ ให้ยื่น
คำร้องต่อเจ้าหน้าที่ในการจัดที่ดินนั้นภายในกำหนด
ประกาศของเจ้าหน้าที่ตามแบบ จ.ด. ๒ ท้ายระเบียบนี้

ยื่นคำร้อง

ข้อ ๑๑ เมื่อครบกำหนดประกาศรับบุคคลเข้า
อยู่อาศัยหรือประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพแล้ว ให้
เจ้าหน้าที่ในการจัดที่ดินแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะ
หนึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามนาย เรียกว่า คณะกรรมการ
คัดเลือกบุคคล และให้คณะกรรมการคัดเลือกบุคคลมี
หน้าที่พิจารณาคัดเลือกบุคคลตามหลักเกณฑ์แห่ง
ระเบียบนี้

กรรมการคัดเลือก

บุคคลเข้าอยู่อาศัย

ข้อ ๑๒ บุคคลใดประสงค์จะได้รับการจัดให้
เข้าอยู่อาศัย หรือประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพในที่ดิน
แปลงใด ให้จัดเข้าอยู่อาศัยหรือประกอบการทำมาหา
เลี้ยงชีพในที่ดินแปลงนั้น แต่ถ้ามีบุคคลหลายคน
ประสงค์ที่ดินแปลงเดียวกันก็ให้ใช้วิธีจับสลาก เว้นแต่
ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ ความมั่นคงและ

กรณีต้องจับสลาก

ความปลอดภัยของประเทศชาติ คณะกรรมการคัดเลือก
อาจจะพิจารณาเลือกบุคคลให้อยู่ในที่ดินตามที่
เห็นสมควรก็ได้

(ความในข้อ ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบ
ของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ.
๒๕๒๑) ว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อประชาชน)

ข้อ ๑๓. ในกรณีที่ที่ดินที่จะจัดให้อยู่อาศัย
หรือประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพไม่พอกับจำนวน
บุคคลซึ่งคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลได้คัดเลือกไว้
แล้ว ให้คณะกรรมการคัดเลือกบุคคลพิจารณาคัดเลือก
อีกชั้นหนึ่งตามหลักเกณฑ์ดังนี้

กรณีที่ดินไม่พอ
กับจำนวนคน

(๑) ให้พิจารณาให้บุคคลที่มีภูมิลำเนาอยู่ใน
ท้องที่นั้นได้เข้าอยู่อาศัยหรือประกอบการทำมาเลี้ยง
ชีพก่อน เมื่อมีที่ดินเหลืออยู่จึงจัดให้บุคคลที่มีภูมิลำเนา
อยู่ในท้องที่อื่นต่อไป

(๒) ถ้ามีดินที่จะจัดแบ่งมีน้อย ไม่พอแก่การ
จัดแบ่งให้ทั่วถึงอีก ก็ให้คณะกรรมการคัดเลือกบุคคล
จัดให้มีการจับสลาก เพื่อให้ได้จำนวนบุคคลพอดีกับ
จำนวนที่ดินที่จะแบ่ง

ส่วนบุคคลที่เหลือก็ให้สอบถามความ
ประสงค์ว่า ถ้ามีที่ดินเหลือจากการจัดแบ่งในท้องที่อื่น
แล้วทางการจะจัดให้อยู่อาศัยหรือประกอบการทำ

บุคคลที่เหลืออยู่

มาหาเลี้ยงชีพจะขัดข้องหรือเต็มใจหรือไม่ แล้วบันทึก
ถ้อยคำไว้เป็นหลักฐานเพื่อพิจารณาต่อไป

หมวด ๕

การออกใบจอง

ข้อ ๑๔. เมื่อได้จัดให้บุคคลใดเข้าอยู่อาศัย **การออกใบจอง**
หรือประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพในที่ดินแปลงใดและ
บุคคลนั้นได้ปฏิบัติตามระเบียบของคณะกรรมการจัด
ที่ดินแห่งชาติแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ในการจัดที่ดิน
ดำเนินการติดต่อให้นายอำเภอท้องที่หรือปลัดอำเภอผู้
เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ ซึ่งเป็น
พนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๓๐ แห่ง
ประมวลกฎหมายที่ดินออกใบจองให้บุคคลนั้นยึดถือ
ไว้เป็นหลักฐาน

หมวด ๖

การทำประโยชน์ในที่ดินและการสันติสิทธิในที่ดิน ตามใบจอง

ข้อ ๑๕. ให้ผู้ถือใบจองเริ่มทำประโยชน์ใน **วันเริ่มทำ**
ที่ดินที่จัดแบ่งภายในหกเดือน นับแต่วันได้รับใบจอง **ประโยชน์**

ข้อ ๑๖. ถ้าผู้ถือใบจองไม่เริ่มทำประโยชน์ใน **ไม่ทำประโยชน์**
ที่ดินที่จัดแบ่งให้ภายในหกเดือนนับแต่วันได้รับใบจอง **ภายในกำหนด**
ให้เจ้าหน้าที่ในการจัดที่ดินสอบสวนรายงานตามลำดับ

ไปยังอธิบดีกรมที่ดิน เพื่อพิจารณาสั่งให้ผู้นั้นออกไป
จากที่ดิน ตามมาตรา ๓๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
เมื่อผู้นั้นได้รับทราบคำสั่งหรือควรจะได้รับทราบคำสั่ง
อธิบดีกรมที่ดินแล้ว เป็นอันขาดสิทธิในการอยู่อาศัย
หรือประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพในที่ดินที่จัดแบ่ง
ตามใบจองนั้น เว้นแต่จะมีเหตุผลสมควรก็ให้
เจ้าหน้าที่ในการจัดที่ดินสอบสวนชี้แจงเหตุผลไปยัง
พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกไปจองพิจารณาเมื่อพนักงาน
เจ้าหน้าที่พิจารณาอนุมัติแล้ว ให้มีสิทธิในที่ดินตามใบ
จองนั้นต่อไปได้ และให้ถือเสมือนว่าเป็นผู้รับใบจอง
ใหม่ ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามนัยข้อ ๑๕

ข้อ ๑๗. ผู้ถือใบจองต้องทำประโยชน์ให้แล้ว **ระยะเวลาทำ**
ภายใน ๓ ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับใบจอง แต่ถ้าใน **ประโยชน์**
ท้องที่ใดมีความจำเป็น ซึ่งไม่สามารถจะทำประโยชน์ **แล้วเสร็จ**
ให้แล้วภายใน ๓ ปีได้ ก็ให้เสนอเหตุผลให้พนักงาน
เจ้าหน้าที่เสนอให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ
พิจารณากำหนดอายุการทำประโยชน์เกินกว่า
๓ ปีได้

การทำประโยชน์ให้แล้วเสร็จตามความหมาย **๓ ใน ๔ ส่วน**
ในข้อนี้ ให้หมายถึงการทำประโยชน์ประมาณ ๓ ใน ๔
ส่วน

ข้อ ๑๘. ถ้าผู้ถือใบจองทำประโยชน์ไม่แล้ว **ทำประโยชน์**
เสร็จภายใน ๓ ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับใบจองหรือ **ไม่แล้วเสร็จ**

ภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ **ในระยะเวลา**
กำหนดไว้แล้วแต่กรณี ให้เจ้าหน้าที่ในการจัดที่ดิน
สอบสวนรายงานตามลำดับเสนอไปยังอธิบดีกรมที่ดิน
เพื่อพิจารณาสั่งให้ผู้นั้นขาดสิทธิอันพึงจะได้ตาม
มาตรา ๓๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เมื่อผู้นั้น
ได้รับทราบคำสั่งหรือควรจะได้รับทราบคำสั่งอธิบดี
กรมที่ดินแล้ว ให้ผู้ถือใบจองนั้นเป็นอันขาดสิทธิใน
การครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินเฉพาะส่วนที่
ยังไม่ได้ทำประโยชน์ตามสมควรแก่เนื้อที่

หมวด ๓

การสั่งให้ออกจากที่ดิน

ข้อ ๑๙. บุคคลใดที่ได้รับการจัดแบ่งที่ดินจาก **สั่งให้ออกจาก**
ทางการแล้วปรากฏว่าไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับระเบียบ **ที่ดิน**
ข้อกำหนด หรือเงื่อนไขของคณะกรรมการจัดที่ดิน
แห่งชาติ ให้เจ้าหน้าที่ในการจัดที่ดินสอบสวนรายงาน
ตามลำดับ ไปยังอธิบดีกรมที่ดิน เพื่อพิจารณาสั่งให้
บุคคลนั้นออกไปจากที่ดินตามความในมาตรา ๓๒ แห่ง
ประมวลกฎหมายที่ดินต่อไป

ข้อ ๒๐. เมื่ออธิบดีกรมที่ดินสั่งให้ผู้ใด **การอุทธรณ์**
ออกไปจากที่ดินครอบครองแล้ว ให้บุคคลนั้นพร้อม
ด้วยบริวารออกไปจากที่ดินที่ครอบครองภายในกำหนด
ตามคำสั่ง เว้นแต่จะได้มีการอุทธรณ์คำสั่ง ตามมาตรา

๓๒ วรรค ๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จึงให้ปฏิบัติ ตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ต่อไป

หมวด ๘

การรับรองการทำประโยชน์

ข้อ ๒๑. เมื่อผู้ถือใบจองได้ทำประโยชน์ใน ที่ดินนั้นโดยปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบ ข้อกำหนด หรือเงื่อนไขของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ และได้ชดใช้เงินค่าบริการในการจัดที่ดินด้วยวิธีผ่อนส่ง เสร็จสิ้นแล้ว ให้ยื่นคำขอหนังสือรับรองการทำ ประโยชน์ ตามกฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๔๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติ ให้ใช้ ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๕๙ ในการยื่นคำขอ ดังกล่าวให้ยื่นผ่านเจ้าหน้าที่ในการจัดที่ดิน

*การขอหนังสือ
รับรองการทำ
ประโยชน์*

หมวด ๙

การจับจองที่ดิน

ข้อ ๒๒. ในกรณีที่ให้ราษฎรได้จับจองที่ดิน ตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้นำ ระเบียบหมวด ๒ ถึง หมวด ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

*จับจองที่ดิน
แปลงเล็ก*

ในการประกาศให้ประชาชนทราบถึงเขตและ ที่ตั้งของที่ดินที่จะจัดให้ประชาชนจับจอง สำหรับที่ดิน

แปลงเล็กแปลงน้อยดังกล่าวนี้ ให้เจ้าหน้าที่ประกาศ
เป็นรายตำบลหรือรายอำเภอแล้วแต่จะเห็นสมควร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๕๘

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

ประธานคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

(ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๒ ตอน ๖๘ วันที่ ๖ กันยายน ๒๔๕๘)

(จ.ต. ๑)

ประกาศ

เรื่องจัดที่ดินให้ประชาชนเช่าอยู่อาศัยและประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพ
ตามควรแก่สภาพ

ด้วย.....จะจัดที่ดินให้ประชาชนเช่าอยู่อาศัยและ
ประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพตามควรแก่สภาพ ตามโครงการที่ได้รับอนุมัติจาก
คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน
ที่ดินที่จะจัดให้ประชาชนอยู่อาศัยและประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพนี้ อยู่ใน
ท้องที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	จด.....ยาวประมาณ.....
ทิศตะวันออก	จด.....ยาวประมาณ.....
ทิศใต้	จด.....ยาวประมาณ.....
ทิศตะวันตก	จด.....ยาวประมาณ.....

ผู้สมัครจะต้องมีคุณสมบัติและอยู่ในลักษณะข้อกำหนด ดังนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) บรรลุนิติภาวะแล้วหรือเป็นหัวหน้าครอบครัว
- (๓) มีร่างกายสมบูรณ์ ไม่ทุพพลภาพ หรือไร้ความสามารถ
หรือมีสติปัญญาไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคติดต่ออันตราย เว้นแต่จะเป็น
หัวหน้าครอบครัวที่อยู่ในลักษณะมีความจำเป็น ซึ่งทางการพิจารณาเห็นสมควร
- (๔) มีความขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพ
- (๕) มีความประพฤติดี ไม่เป็นคนเสเพล หรืออันธพาล
- (๖) มีความสามารถประกอบการอาชีพเกี่ยวกับที่ดินที่จัดให้ได้
- (๗) ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง หรือมีอยู่แล้วแต่เป็นจำนวน
น้อยไม่พอเลี้ยงชีพ
- (๘) บุคคลที่ได้รับมอบที่ดินจะต้องชดใช้ค่าบวการต่าง ๆ ที่
เจ้าพนักงานทำให้เป็นประโยชน์เฉพาะตัวโดยวิธีผ่อนส่งให้เสร็จสิ้นก่อนวันยื่นคำ
ขอหนังสือรับรองการทำประโยชน์

จึงขอประกาศให้ประชาชนทราบทั่วกัน หากผู้ใดประสงค์จะเช่าอยู่อาศัย
และประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพในที่ดินตามที่กล่าวแล้วนั้น ให้ไปแจ้งความ
ประสงค์หรือติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่.....ณ ที่.....
จนถึงวันที่.....เป็นหมดเขต

ประกาศ ณ วันที่ ..... เดือน.....พ.ศ.....

เจ้าหน้าที่ในการจัดที่ดิน

เขียนที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
เรียนเจ้าหน้าที่ในการจัดที่ดิน
ข้าพเจ้าได้นำประกาศฉบับที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....
.....พ.ศ.....ไปปิด ณ.....เมื่อวันที่.....เดือน.....
.....พ.ศ.....แล้ว จึงเรียนมาเพื่อทราบ.

(ลงชื่อ) .....ผู้ปิดประกาศ
(ลงชื่อ) .....พยาน
(ลงชื่อ) .....พยาน

(จ.ค. ๒)

เรื่องราวขอ จั๊บจ็อง เพื่อประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพในที่ดินตำบล.....
 เข้ายู่อาศัย
 ฉบับที่.....
 เขียนที่.....
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
 ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....
 เชื้อชาติ.....บุตร.....อยู่ที่บ้าน.....
 เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
 จังหวัด.....ขอขียนเรื่องราวต่อไปนี้
 ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ข้าพเจ้ามีความประสงค์ขอ จั๊บจ็อง เพื่อประกอบการทำ
 เข้ายู่อาศัย
 หาเลี้ยงชีพในที่ดินตำบล.....อำเภอ.....
 จังหวัด.....ความประสงค์ของ.....ลงวันที่.....

ข้อ ๒. ข้าพเจ้ามีคุณสมบัติครบถ้วน ตามความประสงค์ ของทางราชการ
 และยินยอมที่จะปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบ ข้อกำหนด และเงื่อนไขซึ่งทาง
 ราชการวางไว้ทุกประการ

ข้อ ๓. ที่ดินตามที่กล่าวในข้อ ๑ มีหลักฐานดังต่อไปนี้
 ที่ศเหนือ ประมาณ.....จุด.....
 ที่ศใต้ ประมาณ.....จุด.....
 ที่ศตะวันออก ประมาณ.....จุด.....
 ที่ศตะวันตก ประมาณ.....จุด.....
 รวมเนื้อที่ประมาณ.....ไร่.....งาน.....วา

(รายการตามข้อ ๓ นี้ ถ้าเป็นกรณีตามมาตรา ๓๐ พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้กรอก
 ข้อความ ถ้าเป็นกรณีตามมาตรา ๓๓ ผู้ขอเป็นผู้กรอกข้อความ)

ลงชื่อ.....ผู้ขอ
 ลงชื่อ.....กำนันผู้ใหญ่บ้าน
 เจ้าหน้าที่ในการจัดที่ดิน

บันทึกการสอบสวนคุณสมบัติของผู้ขอ

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ได้สอบสวนและตรวจสอบคุณสมบัติของ.....แล้ว

ปรากฏว่า

๑. ผู้ขอมีเชื้อชาติ..... สัญชาติ.....
๒. ผู้ขอบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว
๓. มีร่างกายสมบูรณ์ ไม่ทุพพลภาพ หรือไร้ความสามารถ หรือมีสติ
 พันเพื่อนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคติดต่ออันตรายถึงแก่ชีวิต.....

๔. มีความขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพหรือไม่.....
๕. มีความประพฤติดี หรือเป็นคนเสเพล หรืออันธพาล.....
๖. มีความสามารถประกอบการอาชีพเกี่ยวกับที่ดินที่จัดให้ หรือ ขอบจัด
 หรือไม่.....

๗. ผู้ขอเคยมีที่ดินเป็นของตนเองบ้างหรือไม่ ก็แปลง เนื้อที่เท่าใด อยู่
 ที่ใด ใช้ประโยชน์อย่างไร ทำเองหรือให้ผู้อื่นทำ.....

ลงชื่อ.....ผู้สอบสวน ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้สอบสวน ตำแหน่ง.....

คำสั่ง

ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า.....

ลงชื่อ.....พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ออก
 ใบจองให้แล้ว

ทะเบียนเล่ม.....หน้า.....

สารบบ เล่ม.....หน้า.....

ลงชื่อ.....ผู้รับ

ลงชื่อ.....พนักงานเจ้าหน้าที่

ระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕)

ว่าด้วยวิธีปฏิบัติในการแจ้งและออกคำสั่งแก่ผู้ฝ่าฝืน
มาตรา ๕ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินออกก่อนวันที่
ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๖ ลงวันที่ ๒๕
กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๑๕ ใช้บังคับ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ และ
มาตรา ๑๐๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๖ ลง
วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๑๕
คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ กำหนดระเบียบไว้
ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบว่าด้วยวิธี
ปฏิบัติในการแจ้งและออกคำสั่งแก่ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๕
แห่งประมวลกฎหมายที่ดินออกก่อนวันที่ประกาศของ
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๖ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์
พุทธศักราช ๒๕๑๕ ใช้บังคับ"

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ การแจ้งแก่ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๕ แห่ง *ฝ่าฝืนก่อน ปว.ใช้*
 ประมวลกฎหมายที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประกาศของคณะ *บังคับ*
 ปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๖ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช
 ๒๕๑๕ ใช้บังคับ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการดังนี้

(๑) ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อใช้ *- ที่สงวนหวงห้าม*
 ประโยชน์ของทางราชการเมื่อทบวงการเมืองซึ่งมี
 หน้าที่ดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ร้องขอให้พนักงาน
 เจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ฝ่าฝืนทราบเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่ง
 ใด ดังต่อไปนี้

ก. ให้มาจัดการทำบันทึกไว้เป็นหลักฐานต่อ
 ทางราชการภายในเวลาที่กำหนด ว่าได้ครอบครองและ
 ทำประโยชน์อยู่ในที่ดินเป็นเนื้อที่เท่าใดตั้งแต่เมื่อใด
 และจะออกไปจากที่ดินนั้นได้เมื่อใด

ข. ให้มาทำความตกลงเพื่อเสียค่าตอบแทน
 ตามอัตราและเวลาที่ทางราชการกำหนดให้

ค. เมื่อมีความจำเป็นอาจสั่งให้ฝ่าฝืนและ
 บริวารออกไปจากที่ดินหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง
 ออกไปจากที่ดินด้วยก็ได้

(๒) ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ *- ที่สาธารณ*
 ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ให้มีคำสั่งให้ผู้ฝ่าฝืน *ประโยชน์*
 ออกไปจากที่ดิน เว้นแต่กรณีที่มีเหตุผลและความ
 จำเป็นเป็นพิเศษ และไม่เป็นการกระทำให้เสื่อม
 ประโยชน์ในการที่ประชาชนจะใช้ที่ดินนั้น จะผ่อนผัน

ให้อยู่อาศัยหรือใช้ประโยชน์เป็นการชั่วคราวโดยเสีย
ค่าตอบแทนหรือไม่ก็ได้

(๓) ที่ดินที่ทางราชการมีโครงการจะจัดให้ - **ที่ดินที่มี**
ประชาชนเข้าอยู่อาศัยและประกอบอาชีพ ให้แจ้ง **โครงการจะจัด**
ผู้ฝ่าฝืนไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการจัดที่ดิน
เพื่อขอรับคำวินิจฉัยเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน และเพื่อ
ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนดและเงื่อนไข
ในการจัดที่ดินตามโครงการจัดที่ดินนั้นต่อไป

(๔) ที่ดินที่มีทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้นว่า ที่ - **ที่ที่มีทรัพยากร**
หิน ที่กรวด หรือที่ทราย ไม่ว่าที่ดินนั้นรัฐมนตรีจะได้ **ธรรมชาติ**
ประกาศหวงห้ามไว้ตามมาตรา ๕ (๒) แห่งประมวล
กฎหมายที่ดินแล้วหรือไม่ก็ตาม ถ้ามีผู้ฝ่าฝืนเข้าไปทำ
ด้วยประการใด ๆ ให้เป็นการทำลายหรือหรือทำให้
เสื่อมสภาพหรือเป็นอันตรายแก่ทรัพยากรในที่ดินให้
แจ้งให้ผู้บุกรุกระงับการกระทำหรือสั่งให้ออกไปจาก
ที่ดินนั้น และถ้าการกระทำนั้นก่อให้เกิดความเสียหาย
แก่สาธารณชนให้ผู้ฝ่าฝืนแก้ไขการกระทำนั้นให้
กลับคืนสู่สภาพเดิมด้วย

ข้อ ๔ การขอเข้าอยู่อาศัยหรือขอใช้ประโยชน์ **ขอชั่วคราว**
ในที่ดินของรัฐเป็นการชั่วคราว ให้ดำเนินการตาม
หมวด ๓ ว่าด้วยการขอเข้าอยู่อาศัยหรือขอใช้
ประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นการชั่วคราว

หมวด ๒

การแจ้งและมีคำสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนออกจากที่ดินของรัฐ

ข้อ ๕ การแจ้งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้แจ้งเป็นหนังสือมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

สาระของ

หนังสือแจ้ง

(๑) ชื่อและชื่อสกุลของผู้ฝ่าฝืน

(๒) ตำแหน่งที่ดินที่เข้าไปบุกรุก ยึดถือครอบครอง หรือใช้ประโยชน์

(๓) กำหนดวิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาที่จะให้ผู้ฝ่าฝืนปฏิบัติ

ข้อ ๖ การกำหนดระยะเวลาที่จะแจ้งให้ผู้ฝ่าฝืนออกจากที่ดินหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากที่ดินของรัฐ ให้พิจารณา ดังนี้

ระยะเวลาออก

(๑) ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนได้เข้าไปบุกรุก ยึดถือครอบครอง ได้ปลูกไม้ล้มลุกหรือธัญชาติไว้ ให้กำหนดเวลาแจ้งให้ออกไปจากที่ดินนั้นไม่น้อยกว่าสามสิบวันหลังจากการเก็บเกี่ยวพืชผลในที่ดินนั้นเสร็จแล้ว

- ปลูกพืชล้มลุก

(๒) ในกรณีเป็นการบุกรุก ยึดถือครอบครอง ตามข้อ ๓ (๔) ให้แจ้งให้ออกจากที่ดินที่บุกรุก หรือแจ้งให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างโดยเร็วแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง

- ที่ดินที่มี

ทรัพยากร

(๓) การบุกรุกยึดถือครอบครองในกรณีอื่น - กรณีอื่น ๆ
นอกจาก (๑) และ (๒) ให้แจ้งให้ออกไปจากที่ดิน
นั้นภายในกำหนดที่แจ้ง แต่ต้องไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน
นับแต่วันได้รับหนังสือแจ้ง

ข้อ ๗ การส่งหนังสือแจ้ง ให้ส่งโดยทาง การส่งหนังสือ
ไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ เว้นแต่ ท้องที่ใดไม่ แจ้ง
สะดวกในการส่งทางไปรษณีย์ตอบรับก็ให้จัด
เจ้าหน้าที่นำไปส่ง

ในกรณีที่ให้เจ้าหน้าที่นำไปส่งให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ให้ผู้ฝ่าฝืนหรือผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้ว ซึ่ง
อยู่อาศัยในครอบครัวเดียวกันกับผู้ฝ่าฝืนนั้น ลงชื่อรับ
หนังสือแจ้งในใบรับ แล้วเก็บเข้าเรื่องไว้เป็นหลักฐาน

(๒) ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวตาม (๑) ไม่ยอม
ลงชื่อ ก็ให้เจ้าหน้าที่ผู้นำส่งหนังสือแจ้งบันทึก
เหตุการณ์และเหตุผลในการไม่ยอมรับหนังสือแจ้งไว้
และให้มีพยานอย่างน้อย ๒ คน ลงชื่อรับรองไว้ใน
บันทึกนั้นด้วย เมื่อผู้นำส่งหนังสือแจ้งได้ปฏิบัติการ
ดังกล่าวมาแล้ว ให้ถือว่าผู้ฝ่าฝืนได้รับหนังสือแจ้งแล้ว

ข้อ ๘. ผู้ฝ่าฝืนผู้ใดมีความจำเป็นไม่อาจจะ ขอฟ่อนผัน
ปฏิบัติตามหนังสือแจ้งของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ ให้
ยื่นคำร้องขอผ่อนผันล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน
ก่อนครบกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๖ ถ้าพนักงาน
เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากพนักงาน

เจ้าหน้าที่เห็นสมควร ก็ให้มีอำนาจผ่อนผันได้ตาม
ความจำเป็นแล้วแต่กรณี

ข้อ ๕ ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหนังสือ **การแจ้งผู้ฝ่าฝืน**
แจ้ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย
จากพนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งเป็นหนังสือส่งไปยัง
ผู้ฝ่าฝืน และกำหนดให้ผู้ฝ่าฝืนออกไปจากที่ดินนั้น
ภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันได้รับคำสั่งของ
พนักงานเจ้าหน้าที่ หากผู้นั้นยังฝ่าฝืนอยู่อีกก็ให้
ดำเนินคดีต่อไป

การมีคำสั่งและการส่งคำสั่งให้นำความในข้อ
๕ และข้อ ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๓

การขอเช่าอยู่อาศัยหรือขอใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ
เป็นการชั่วคราวและการเสียค่าตอบแทน

ข้อ ๑๐ การขอเช่าอยู่อาศัยและขอใช้ประโยชน์ **ขอชั่วคราว**
ในที่ดินของรัฐเป็นการชั่วคราว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้ผู้ขอยื่นคำร้องตามแบบที่ทางราชการ
กำหนดต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้า
ประจำกิ่งอำเภอท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่และผู้ขอจะต้อง
เป็นผู้ได้เข้ายึดถือครอบครองหรือใช้ประโยชน์ในที่ดิน
อยู่ก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘๖ ลงวันที่
๒๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๑๕ ใช้บังคับ

(๒) เมื่อได้รับคำร้องแล้ว ให้นายอำเภอหรือ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่หรือ ข้าราชการที่ได้รับมอบหมายออกไปตรวจสอบสภาพ ที่ดิน จำนวนเนื้อที่ที่ครอบครอง และการใช้ประโยชน์ ในที่ดินนั้น

(๓) ผู้ได้รับผ่อนผันให้อยู่อาศัยหรือใช้ ประโยชน์ในที่ดินของรัฐจะต้องเสียค่าตอบแทนให้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด ตามข้อ ๑๑ เว้นแต่กรณีขอ ยืดเวลาออกไปจากที่ดินตามข้อ ๘ จึงไม่ต้องเสีย ค่าตอบแทน

ข้อ ๑๑ ค่าตอบแทนในการเข้าอยู่อาศัยและ การใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐให้องค์การบริหารส่วน จังหวัดเป็นผู้กำหนด โดยถือตามอัตราค่าเช่าปานกลาง ซึ่งมีการเช่าอยู่ในท้องที่นั้นในวันยื่นคำขอ ตามข้อ ๑๐ (๑)

ค่าตอบแทน

ข้อ ๑๒ ผู้ได้รับผ่อนผันให้เข้าอยู่อาศัยหรือใช้ ประโยชน์ที่ดินจะต้องปฏิบัติดังนี้

ได้รับผ่อนผัน

(๑) ต้องชำระค่าตอบแทน ณ สำนักงานอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ ต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็น หัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ ตามจำนวนและเวลาที่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดกำหนด

(๒) ต้องใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นตามประเภท ของกิจการด้วยตนเอง

(๓) ต้องประกอบกิจการตามเขตและเนื้อที่ที่ได้รับผ่อนผัน และในการนี้ผู้ได้รับผ่อนผันให้อยู่อาศัยหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ต้องปักหลักเขตให้ปรากฏเป็นหลักฐานแน่นอน

(๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามเงื่อนไขที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดให้ปฏิบัติเป็นการเฉพาะราย

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ผู้ได้รับผ่อนผันให้เข้าอยู่อาศัยหรือใช้ประโยชน์ที่ดินไม่ปฏิบัติตามข้อ ๑๒ ว่าจะเป็นที่หนึ่งกรณีใด เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควร ให้มีหนังสือแจ้งให้ปฏิบัติให้ถูกต้อง และถ้าเห็นว่าไม่สมควรจะให้อยู่อาศัยหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไปแล้ว ให้นำความในข้อ ๕ ข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

กรณีไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๕

พวง สุวรรณรัฐ

ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ใช้อำนาจของ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประธานคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

(ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๙ ตอน ๖๔ (ฉบับพิเศษ) วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๕)

ระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ
ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๒๕)*
ว่าด้วยการควบคุมการจัดที่ดินของทบวงการเมือง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่ง
ประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๖ คณะกรรมการจัดที่ดิน
แห่งชาติวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบของ
คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ.
๒๕๒๕) ว่าด้วยการควบคุมการจัดที่ดินของทบวง
การเมือง"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

"การจัดที่ดินของทบวงการเมือง" หมายความว่า **คำนิยาม**
ว่า การดำเนินการของทบวงการเมืองใด ๆ ในการนำ
ที่ดินไปจัดให้ประชาชนอยู่อาศัยหรือประกอบการ
ทำมาหาเลี้ยงชีพตามประมวลกฎหมายที่ดิน กฎหมาย

* หมายเหตุ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ
ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๓๐)

ว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กฎหมายว่า
ด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ หรือตามกฎหมายอื่น

"เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการ
คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

หมวดที่ ๑

การจัดทำโครงการจัดที่ดิน

ข้อ ๔ ทบวงการเมืองใดประสงค์จะดำเนินการ
จัดที่ดินแปลงใดให้จัดทำโครงการการจัดที่ดินแปลงนั้น
เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติ โดยยื่นต่อ
เลขาธิการ เมื่อคณะกรรมการอนุมัติให้ดำเนินการจัด
ที่ดินแปลงใดได้แล้ว จึงให้ทบวงการเมืองดำเนินการ
จัดที่ดินแปลงนั้นได้

**ทบวงการเมือง
จัดที่ดิน**

ข้อ ๕ ก่อนเสนอโครงการการจัดที่ดินแปลง
ใด ที่ดินแปลงนั้นจะต้องได้รับการพิจารณาการใช้ที่ดิน
ให้สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรการการใช้ที่ดินของ
การกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำประเทศตามที่คณะกรรมการ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนดโดยความเห็นชอบของ
คณะรัฐมนตรี รวมทั้งได้รับการสำรวจความเหมาะสม
ของดิน และวางแผนการใช้ที่ดินจากกรมพัฒนาที่ดิน
ก่อน

**ที่ดินที่จะให้
นำมาจัด**

(ความในข้อ ๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบของ
คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.

๒๕๓๐) ว่าด้วยการควบคุมการจัดที่ดินของทบวง
การเมือง)

ข้อ ๖ โครงการการจัดที่ดินอย่างน้อยต้องมี **โครงการ**
สาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อทบวงการเมืองที่จะจัดที่ดิน
- (๒) ผลการพิจารณาของกรมพัฒนาที่ดินตาม

ข้อ ๕

(๓) ที่ตั้ง เนื้อที่ อาณาเขต และสภาพที่ดินที่จะ
ดำเนินการจัดที่ดิน

(๔) ผลการสำรวจการถือครองในพื้นที่ที่จะ
ดำเนินการจัดที่ดิน

(๕) จำนวนเนื้อที่ที่จะจัดแบ่งให้ประชาชนเข้า
ครอบครอง

(๖) หลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือก
บุคคลที่จะรับการจัดที่ดิน

- (๗) เงื่อนไขที่ผู้ได้รับการจัดที่ดินต้องปฏิบัติ
- (๘) การให้สิทธิในที่ดินแก่ผู้ได้รับการจัดที่ดิน
- (๙) การจัดให้มีสาธารณูปโภคต่าง ๆ
- (๑๐) กำหนดเวลาการจัดที่ดิน ตลอดจน

ระยะเวลาดำเนินการ

(๑๑) งบประมาณในการดำเนินการ

(๑๒) หลักเกณฑ์ในการให้ผู้ได้รับการจัดที่ดิน
ชดใช้ทุนที่รัฐบาลได้ลงไปในการจัดที่ดิน

(๑๓) แผนผังแสดงพื้นที่ที่จะดำเนินการจัดที่ดิน พร้อมทั้งแสดงบริเวณที่จะจัดแบ่งที่ดินเป็นที่อยู่อาศัย ประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพสมบัติส่วนกลาง และสาธารณูปโภค โดยใช้มาตราส่วนที่สามารถใช้พิจารณาได้สะดวก

ข้อ ๗ ในการอนุมัติโครงการของคณะกรรมการ **การอนุมัติ**
ตามข้อ ๔ คณะกรรมการจะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขใด ๆ ที่เห็นสมควรให้ทบวงการเมืองดำเนินการด้วยก็ได้

หมวด ๒

การควบคุมการจัดที่ดินตามโครงการ

ข้อ ๘ ให้ทบวงการเมืองเริ่มดำเนินการจัดที่ดินตามโครงการที่ได้รับอนุมัติโดยไม่ชักช้า **ระยะเวลา**
เริ่มจัดที่ดิน

เมื่อเริ่มดำเนินการจัดที่ดินแล้ว ให้ทบวงการเมืองรายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการทราบตามแบบและระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๙ การจัดที่ดินของทบวงการเมืองตามโครงการใด จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามโครงการที่คณะกรรมการอนุมัติ

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ทบวงการเมืองประสงค์จะ **เปลี่ยนแปลง**
โครงการ
เปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของโครงการที่ได้รับอนุมัติแล้วให้เสนอรายการที่ประสงค์จะเปลี่ยนแปลง พร้อม

ทั้งเหตุผลและความจำเป็นให้คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ เมื่อคณะกรรมการอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงแล้ว จึงให้ดำเนินการตามนั้นได้

ข้อ ๑๑ ในการควบคุมให้การจัดที่ดินดำเนิน **การควบคุม**
ไปตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ คณะกรรมการอาจมีมติให้รัฐมนตรี

(๑) มีหนังสือเรียกเจ้าหน้าที่ของทบวง การเมืองมาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดที่ดิน และให้ส่งเอกสารหลักฐานหรือ สิ่งอื่นที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาของ คณะกรรมการ

(๒) แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบ การดำเนินการจัดที่ดินยังสถานที่ที่ดำเนินการจัดที่ดิน

ข้อ ๑๒ ทบวงการเมืองใดประสบปัญหาหรือ **มีปัญหา**
อุปสรรคในการจัดที่ดินตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ ให้เสนอปัญหาและอุปสรรคต่อคณะกรรมการเพื่อ ทราบและพิจารณาดำเนินการแก้ไขหรือให้ความ ช่วยเหลือได้

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๓ ทบวงการเมืองใดดำเนินการจัดที่ดิน อยู่ในวันที่ระเบียบนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ ดำเนินการต่อไปโดยไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งระเบียบนี้

แต่ต้องแจ้งจำนวนและรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ
การจัดที่ดินที่กำลังดำเนินการอยู่ต่อคณะกรรมการ
ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ และ
ต้องรายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการทราบ
ตามแบบและระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดจนกว่า
จะดำเนินการจัดที่ดินตามโครงการนั้น ๆ เสร็จ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๕

พลเอก สิทธิ จิรโรจน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประธานคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

(ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๓ ตอน ๑๑ (ฉบับพิเศษ) วันที่ ๒๓ มกราคม
๒๕๒๕)

ระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ
ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๕)
ว่าด้วยการสงวนหรือหวงห้ามที่ดินของรัฐเพื่อให้
ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ (๔) และ
(๑๐) แห่งประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๖ คณะกรรมการจัดที่ดิน
แห่งชาติวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบของ
คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๕)
ว่าด้วยการสงวนหรือหวงห้ามที่ดินของรัฐเพื่อให้
ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

ยกเลิก

(๑) ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการประสานงาน
เกี่ยวกับการสงวนที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินของ
คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓
ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๐๓

ระเบียบเก่า

(๒) ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการประสานงาน
เกี่ยวกับการสงวนที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินของ

คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่
๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นๆ ใน
ส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้ง
กับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๕ ในท้องที่อำเภอใดมีที่ดินของรัฐที่มีใช้
สาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน
หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะ เมื่อ
นายอำเภอหรือส่วนราชการใดเป็นสมควรจะสงวน
หรือหวงห้ามไว้เพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน
ให้เสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ถ้าผู้ว่า
ราชการจังหวัดเห็นชอบด้วย ให้สั่งนายอำเภอของ
อำเภอที่ที่ดินนั้นอยู่ในเขตดำเนินการเพื่อสงวนหรือ
หวงห้ามที่ดินนั้นตามระเบียบนี้

ที่ดินของรัฐ
ที่จะสงวน

ถ้าที่ดินที่จะสงวนหรือหวงห้ามนั้นอยู่ในเขต
ของสองอำเภอขึ้นไป และผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควร
จะสงวนหรือหวงห้ามที่ดินในทั้งสองอำเภอ ให้ผู้ว่า
ราชการจังหวัดสั่งให้นายอำเภอของแต่ละอำเภอ
ประสานงานกันในการดำเนินการตามระเบียบนี้

ที่ดินตั้งอยู่ในเขต
๒ อำเภอ

ถ้าที่ดินที่จะสงวนหรือหวงห้ามนั้นอยู่ในเขต
ของสองจังหวัดขึ้นไปและผู้ว่าราชการจังหวัดของแต่ละ
จังหวัดที่ที่ดินนั้นอยู่ในเขตเห็นพ้องด้วยกันในอันที่จะ
สงวนหรือหวงห้ามที่ดินนั้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดของ

อยู่ในเขต ๒
จังหวัด

แต่ละจังหวัดสั่งให้นายอำเภอของแต่ละจังหวัด
ประสานงานกันในการดำเนินการตามระเบียบนี้

ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดของจังหวัดที่ที่ดินนั้น
อยู่ในเขตคนหนึ่งคนใด เห็นว่าไม่สมควรจะสงวนหรือ
หวงห้ามที่ดินนั้น ให้แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดคน
อื่นๆ ทราบ และถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับแจ้ง
เห็นสมควรที่จะสงวนหรือหวงห้ามที่ดินที่อยู่ในเขต
จังหวัดของตน ให้ส่งนายอำเภอของอำเภอที่ที่ดินนั้น
อยู่ในเขตดำเนินการเพื่อสงวนหรือหวงห้ามที่ดิน
ดังกล่าวตามระเบียบนี้เฉพาะส่วนที่อยู่ในเขตจังหวัด
ของตน

กรณี พว.

เห็นไม่ตรงกัน

ข้อ ๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายอำเภอ
ได้รับทราบคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดที่สั่งการให้
ดำเนินการเพื่อสงวนหรือหวงห้ามที่ดิน เพื่อให้
ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันให้นายอำเภอดำเนินการ
ตรวจสอบว่า

การดำเนินการ

ของนายอำเภอ

(ก) ที่ดินนั้นเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า หรือเป็น
ที่ดินที่มีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของ
แผ่นดินโดยประการอื่นตามประมวลกฎหมายที่ดิน
หรือไม่

(ข) ที่ดินนั้นมีการครอบครองหรือทำประโยชน์
อยู่แล้วหรือไม่

(ค) ที่ดินนั้นเป็นที่ดินที่อยู่ในเขตที่ดินที่ได้
จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี
หรือเป็นที่ดินที่ได้สงวนหรือหวงห้ามไว้ตามความ
ต้องการของทบวงการเมืองใดแล้วหรือไม่

(ง) คณะกรรมการหมู่บ้านและสภาตำบล
เห็นว่า สมควรจะสงวนหรือหวงห้ามที่ดินนั้นเพื่อให้
ประชาชนให้ประโยชน์ร่วมกันหรือไม่

ข้อ ๖ ในการตรวจสอบตามข้อ ๕ ถ้าปรากฏว่า

(ก) ที่ดินนั้นเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า หรือเป็น **- ที่ดินรกร้าง**
ที่ดินที่มีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของ
แผ่นดินโดยประการอื่นตามประมวลกฎหมายที่ดิน ให้
นายอำเภอตรวจสอบด้วยว่าที่ดินนั้นมีสภาพอย่างไร
และจัดทำแผนที่สังเขปแสดงตำแหน่งที่ดิน จำนวนเนื้อ
ที่ อาณาเขตความกว้างขวาง เขตข้างเคียงของที่ดิน และ
แสดงขอบเขตที่ดินนั้นลงในแผนที่ภูมิประเทศ และ
รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

(ข) ที่ดินนั้นมีผู้ครอบครองหรือทำประโยชน์ **- มีผู้ครอบครอง**
อยู่แล้ว ให้บันทึกด้วยว่าผู้ครอบครองหรือผู้ทำ **อยู่**
ประโยชน์มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือเอกสาร
หลักฐานแสดงว่าได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์หรือไม่
และให้นายอำเภอแสดงอาณาเขตและจำนวนเนื้อที่ของ
ที่ดินที่มีการครอบครองหรือการทำประโยชน์ลงใน
แผนที่สังเขปและรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

(ค) ที่ดินนั้นไม่เป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า หรือไม่เป็นที่ดินที่มีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมา เป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามประมวลกฎหมาย ที่ดินหรือเป็นที่ดินที่อยู่ในเขตที่ดินที่ได้จำแนกให้เป็น เขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีหรือเป็นที่ดินที่ได้ สงวนหรือหวงห้ามไว้ตามความต้องการของทบวง การเมืองใดแล้ว ให้นำอำเภอรวบรวมหลักฐานที่ เกี่ยวกับที่ดินที่มีสภาพดังกล่าวข้างต้นและรายงานให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

(ง) คณะกรรมการหมู่บ้านและหรือสภาตำบล มีความเห็นว่าไม่สมควรจะสงวนหรือหวงห้ามที่ดินนั้น ให้นำอำเภอรวบรวมความเห็นของคณะกรรมการ หมู่บ้านและสภาตำบล และรายงานให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดทราบ

*กรณีท้องถิ่น
ไม่เห็นด้วย*

ในการรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดตาม (ก) (ข) (ค) หรือ (ง) ให้นำอำเภอเสนอความเห็นของตนไป ด้วยเพื่อประกอบการพิจารณาของผู้ว่าราชการจังหวัด

ข้อ ๗ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับรายงาน จากนายอำเภอตามข้อ ๖ แล้ว ให้พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

*การพิจารณา
ของผู้ว่าราชการ
จังหวัด*

(ก) ถ้าที่ดินที่จะสงวนหรือหวงห้ามนั้นเป็น ที่ดินรกร้างว่างเปล่าหรือเป็นที่ดินที่มีผู้เวนคืนหรือ ทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่น

ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาว่าสมควรจะสงวนหรือหวงห้ามที่ดินนั้นตามรายงานของนายอำเภอหรือไม่เพียงใด

(ข) ถ้าที่ดินที่จะสงวนหรือหวงห้ามนั้นมีผู้ครอบครองหรือทำประโยชน์แล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาว่าสมควรจะสงวนหรือหวงห้ามที่ดินดังกล่าวหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่สมควรให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้นายอำเภอยุติการดำเนินการในที่ดินส่วนที่มีการครอบครองหรือทำประโยชน์อยู่แล้ว แต่ถ้าเห็นว่าสมควร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อให้ได้ที่ดินนั้นมาสำหรับจะสงวนหรือหวงห้ามเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน และถ้าหากจำเป็นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติพร้อมด้วยความเห็น

(ค) ถ้าที่ดินที่จะสงวนหรือหวงห้ามนั้นไม่เป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าหรือไม่เป็นที่ดินที่มีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือเป็นที่ดินที่อยู่ในเขตที่ดินที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรหรือเป็นที่ดินที่ได้มีการสงวนหรือหวงห้ามไว้ตามความต้องการของทบวงการเมืองอื่นแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาว่า สมควรจะสงวนหรือหวงห้ามที่ดินดังกล่าวหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่สมควร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้

นายอำเภอยุติการดำเนินการ แต่ถ้าเห็นว่าสมควร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อให้ได้ที่ดินนั้นมาสำหรับจะสงวนหรือหวงห้ามเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน และถ้าหากจำเป็น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติพร้อมด้วยความเห็น

(ง) ถ้าคณะกรรมการหมู่บ้านและหรือสภาตำบลมีความเห็นว่าไม่สมควรสงวนหรือหวงห้ามที่ดินนั้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาว่าความเห็นดังกล่าวมีเหตุผลสมควรหรือไม่ ถ้าเห็นว่ามีเหตุผลสมควรหรือไม่ ถ้าเห็นว่ามีเหตุผลสมควรให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้นายอำเภอยุติการดำเนินการ แต่ถ้าเห็นว่าไม่มีเหตุผลสมควร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้นายอำเภอดำเนินการสงวนหรือหวงห้ามที่ดินนั้นต่อไป

ข้อ ๘ เมื่อคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้รับรายงานจากผู้ว่าราชการจังหวัดตามข้อ ๗ (ข) หรือ (ค) แล้ว ให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติพิจารณาว่า สมควรที่จะสงวนหรือหวงห้ามที่ดินนั้นเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือไม่ ถ้าเห็นว่าจะไม่สมควร ให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ แต่ถ้าเห็นว่าสมควรให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติดำเนินการต่างๆ ที่

**การพิจารณาของ
คณะกรรมการ
จัดที่ดินแห่งชาติ**

จำเป็นเพื่อให้ได้ที่ดินนั้นมาสำหรับจะสงวนหรือหวงห้ามเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน แล้วให้แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

ข้อ ๕ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดและหรือคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ เห็นสมควรให้สงวนหรือหวงห้ามที่ดินเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ให้นายอำเภอของอำเภอที่ที่ดินนั้นอยู่ในเขตโฆษณาให้ประชาชนทราบถึงตำแหน่งที่ดินจำนวนเนื้อที่ เขตข้างเคียงของที่ดินที่จะสงวนหรือหวงห้าม โดยจัดทำประกาศระบุรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับที่ดินที่จะสงวนหรือหวงห้ามตามแบบทำยระเบียบนี้ ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัด สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการตำบล ที่ทำการหมู่บ้าน แห่งละอย่างน้อยหนึ่งฉบับ

**กรณีสมควร
สงวนหวงห้าม**

ในการโฆษณาให้ประชาชนทราบถึงที่ดินที่จะสงวนหรือหวงห้ามเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน นายอำเภอจะจัดให้มีการประชุมราษฎรในท้องที่เพื่อทำการชี้แจงหรือจะให้มีการประกาศชี้แจงทางวิทยุกระจายเสียงด้วยก็ได้

ให้นายอำเภอจัดให้มีหลักเขตหรือเครื่องหมายอื่นแสดงแนวเขตของที่ดินที่จะสงวนหรือหวงห้าม และป้ายระบุรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับที่ดินที่จะสงวนหรือหวงห้ามเช่นเดียวกับประกาศวรรคหนึ่ง มีขนาด

และจำนวนพอสมควรติดตั้งไว้ในบริเวณที่ดินดังกล่าว เพื่อให้ประชาชนทราบว่าเป็นเขตที่ดินที่จะสงวนหรือหวงห้าม

ข้อ ๑๐ ภายในหกสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ ถ้าไม่มีผู้คัดค้านการสงวนหรือหวงห้ามที่ดิน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอเรื่องพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปยังคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติเพื่อดำเนินการตามข้อ ๑๑ ต่อไป แต่ถ้ามีผู้คัดค้านการสงวนหรือหวงห้ามที่ดิน โดยอ้างว่าตนเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง หรือได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่แล้วเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาสั่งการ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งประการใดแล้ว ให้แจ้งแก่ผู้คัดค้านทราบ ถ้าผู้คัดค้านไม่พอใจคำสั่งดังกล่าว ก็ให้ไปดำเนินการฟ้องหรือร้องต่อศาลได้

- กรณีไม่มีการ

คัดค้าน

- กรณีมีการ

คัดค้าน

ในกรณีที่มีการฟ้องหรือร้องต่อศาล ผู้ว่าราชการจังหวัดจะระอการสงวนหรือหวงห้ามที่ดินทั้งหมดไว้ก่อนจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วก็ได้ หรือจะดำเนินการเพื่อสงวนและหวงห้ามที่ดินนั้นต่อไป โดยยกเว้นที่ดินส่วนที่มีผู้คัดค้านนั้นจากการสงวนหรือหวงห้ามไว้ก่อนจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วก็ได้

รอมลคดี

เมื่อได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกคำร้องคัดค้าน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอเรื่องพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปยังคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติเพื่อดำเนินการตามข้อ ๑๑ ต่อไป แต่ถ้าศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้คัดค้านเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง หรือได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติเพื่อพิจารณาว่าสมควรจะยกเว้นที่ดินส่วนที่มีผู้คัดค้านจากการสงวนหรือหวงห้าม หรือจะดำเนินการให้ที่ดินนั้นตกมาเป็นของรัฐเพื่อประโยชน์ในการสงวนหรือหวงห้ามเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน

**กรณีศาลมีคำ
พิพากษาแล้ว**

ข้อ ๑๑ เมื่อคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้มีมติให้สงวนหรือหวงห้ามที่ดินเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ให้จัดทำประกาศการสงวนหรือหวงห้ามที่ดินเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยให้มีแผนที่แสดงตำแหน่งที่ดิน จำนวนเนื้อที่ และเขตข้างเคียงของที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามแนบท้ายประกาศด้วย

**การประกาศการ
สงวนหวงห้าม**

แผนที่ที่แสดงเขตที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามต้องเป็นแผนที่ที่พร้อมจะนำลงในระวางแผนที่หรือระวางรูปถ่ายทางอากาศตามระเบียบของกรมที่ดินได้

และต้องแสดงเขตติดต่อข้างเคียงโดยรอบ โดยมีมาตรา
ส่วนขนาดพอสมควร

ประกาศการสงวนหรือหวงห้ามที่ดินเพื่อให้
ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันให้ประกาศในราชกิจจานุ
เบกษา

ข้อ ๑๒ เมื่อได้ประกาศการสงวนหรือหวง
ห้ามที่ดินเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันในราช
กิจจานุเบกษาแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโฆษณาการ
สงวนหรือหวงห้ามที่ดินให้ประชาชนทราบ โดยปิด
สำเนาประกาศและแผนที่แนบท้ายประกาศไว้ในที่
เปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัด สำนักงานที่ดินจังหวัด
หรือสาขา ที่ว่าการอำเภอ หรือกิ่งอำเภอที่ทำการตำบล
ที่ทำการหมู่บ้าน แห่งละอย่างน้อยหนึ่งฉบับ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๕

พลเอก ประจวบ สุนทรางกูร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประธานคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

(ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๓ ตอน ๒๐๐ (ฉบับพิเศษ) วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน
๒๕๒๕)

ประกาศอำเภอ.....

เรื่อง ที่ดินที่จะสงวนหรือหวงห้ามเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน

ด้วยทางราชการเห็นสมควรจะสงวนหรือหวงห้ามที่ดินของรัฐในหมู่ที่.....

ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

เพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ตามความในมาตรา ๒๐ (๔) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๖

ที่ดินของรัฐที่จะสงวนหรือหวงห้ามมีอาณาเขตตามแผนที่แนบท้ายประกาศดังนี้

- ทิศเหนือ จด..... ยาวประมาณ.....
- ทิศใต้ จด..... ยาวประมาณ.....
- ทิศตะวันออก จด..... ยาวประมาณ.....
- ทิศตะวันตก จด..... ยาวประมาณ.....

เนื้อที่ประมาณ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

จึงขอประกาศให้ประชาชนทราบทั่วกัน ผู้ใดมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองหรือได้รับ

อนุญาตให้ทำประโยชน์ที่ดินดังกล่าวประสงค์จะคัดค้านการสงวนหรือหวงห้ามที่ดินนี้ โดยยื่นคำคัดค้านต่อ นายอำเภอ.....ภายในกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันประกาศนี้.

ประกาศ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

นายอำเภอ

ประทับตราประจำตำแหน่งเป็นสำคัญ

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน นายอำเภอ.....

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....

ได้นำประกาศ.....เรื่อง.....ลงวันที่.....

เดือน.....พ.ศ.....ไปปิด ณ.....ตั้งแต่.....วันที่.....

เดือน.....พ.ศ.....แล้ว จึงเรียนมาเพื่อทราบ.

(ลงชื่อ).....ผู้บังคับประกาศ

(ลงชื่อ).....พยาน

(ลงชื่อ).....พยาน

ระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๒๕)

ว่าด้วยกรณีจำเป็นสำหรับการอนุญาตให้จดทะเบียน
สิทธิและนิติกรรมเป็นการเฉพาะรายในท้องที่ที่
กำหนดให้มีการออกโฉนดที่ดินสำหรับที่ดินที่มีหนังสือ
รับรองการทำประโยชน์โดยใช้ระวางรูปถ่ายทางอากาศ
ตามมาตรา ๕๘ ตี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ (๑๐)
แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๒๖ และมาตรา ๕๘ ตี วรรคสาม
แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน
(ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๒๘ คณะกรรมการจัดที่ดิน
แห่งชาติวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า " ระเบียบของ
คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.
๒๕๒๕) ว่าด้วยกรณีจำเป็นสำหรับการอนุญาตให้จ
ทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นการเฉพาะราย ในท้องที่
ที่กำหนดให้มีการออกโฉนดที่ดินสำหรับที่ดินที่มี
หนังสือรับรองการทำประโยชน์โดยใช้ระวางรูปถ่าย
ทางอากาศตามมาตรา ๕๘ ตี"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ นับแต่วันที่เริ่มดำเนินการออกโฉนด
ที่ดินตามประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ตามมาตรา ๕๘ ตรี วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมาย
ที่ดิน เจ้าพนักงานที่ดินจะอนุญาตให้มีการจดทะเบียน
สิทธิและนิติกรรมใด ๆ ที่ต้องมีการรังวัดที่ดินที่มี
หนังสือรับรองการทำประโยชน์โดยใช้ระวางรูปถ่าย
อากาศในท้องที่ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ได้ประกาศกำหนด เฉพาะในกรณีจำเป็น ดังต่อไปนี้

**การขออนุญาต
จดทะเบียน
ที่ต้องมีการรังวัด
ระหว่างย้ายแปลง**

(๑) เมื่อเป็นที่ดินที่ถูกเวนคืนบางส่วนตาม
กฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

(๒) เมื่อเป็นที่ดินที่ผู้มีสิทธิในที่ดินประสงค์
จะแบ่งแยกเพื่อโอนให้แก่ทบวงการเมือง รัฐวิสาหกิจที่
จัดตั้งขึ้น โดยพระราชบัญญัติองค์การของรัฐบาลตาม
กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล หรือ
หน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ โดยการขาย
แลกเปลี่ยนหรือให้

(๓) เมื่อเป็นที่ดินที่ศาลได้มีคำพิพากษาหรือ
คำสั่งถึงที่สุดให้แบ่งแยก

(๔) เมื่อเป็นที่ดินที่ผู้มีสิทธิในที่ดินได้พิสูจน์
ให้เป็นที่พอใจแก่เจ้าหน้าที่ดินว่ามีความจำเป็นและ
เร่งด่วนที่ต้องแบ่งแยกและหากรอไว้จะก่อให้เกิด

ความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้มีสิทธิในที่ดินนั้นหรือ
ผู้รับโอน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๕

พลเอก ประจวบ สุนทรางกูร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประธานคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

(ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๓ ตอน ๒๐๐ (ฉบับพิเศษ) วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน
๒๕๒๕)

ระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๓๒)

ว่าด้วยเงื่อนไขการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรอง
การทำประโยชน์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่ง
ประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๕๘ ทวิ วรรคสี่
แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน
(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ และมาตรา ๕๘ ทวิ วรรคหนึ่ง
และมาตรา ๕๘ ตี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่ง
แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๖
ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๕ คณะกรรมการจัด
ที่ดินแห่งชาติวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบของ
คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.
๒๕๓๒) ว่าด้วยเงื่อนไขการออกโฉนดที่ดินหรือ
หนังสือรับรองการทำประโยชน์"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

ยกเลิก

(๑) ระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๕) ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการออกโฉนดที่ดินและออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์

ระเบียบเก่า

(๒) ระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๑๕) ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการออกโฉนดที่ดินและออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์

(๓) ระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการออกโฉนดที่ดินและออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์

ข้อ ๔ การออกโฉนดที่ดินให้กระทำได้ในบริเวณที่ดินที่ได้สร้างระวางแผนที่เพื่อการออกโฉนดที่ดินไว้แล้ว ในบริเวณที่ดินนอกจากนี้ให้ออกเป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เว้นแต่อธิบดีกรมที่ดินเห็นเป็นการสมควร ให้ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในบริเวณที่ดินที่ได้สร้างระวางแผนที่ไว้แล้วไปพลางก่อนได้

ออกโฉนดที่ดินใน

บริเวณสร้าง

ระวางแผนที่แล้ว

หมวด ๑

การอนุมัติให้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำ
ประโยชน์ ตามมาตรา ๕๘ ทวิ วรรคสี่ และมาตรา ๕๘
ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ข้อ ๕ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะอนุมัติให้ออก **ผู้ว่าราชการ**
โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์รายใด **อนุมัติออก**
เกินห้าสิบไร่ได้ต่อเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ที่ผู้ว่า **เกิน ๕๐ ไร่**
ราชการจังหวัดมอบหมายได้ตรวจสอบการทำประโยชน์
แล้วปรากฏว่า

(๑) ผู้ครอบครองได้ทำประโยชน์หรือ
อำนาจการทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเอง และ

(๒) สภาพการทำประโยชน์ในที่ดินนั้นเป็น
หลักฐานมั่นคงและมีผลผลิตอันเป็นประโยชน์ในทาง
เศรษฐกิจ

ข้อ ๖ ในกรณีที่ปรากฏว่าเนื้อที่ที่ทำประโยชน์ **กรณีออก**
ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามข้อ ๕ เกินห้าสิบไร่ ให้ **- เกิน ๕๐ ไร่**
พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรอง
การทำประโยชน์เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ผู้ว่าราชการจังหวัด
สั่งอนุมัติ

ในกรณีที่ปรากฏว่าเนื้อที่ที่ทำประโยชน์ต้อง **- ไม่เกิน ๕๐ ไร่**
ด้วยหลักเกณฑ์ตามข้อ ๕ ไม่เกินห้าสิบไร่ ให้ผู้ว่า
ราชการจังหวัดสั่งไม่อนุมัติ ในกรณีเช่นนี้ให้เจ้า

พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรอง
การทำประโยชน์ให้เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์
แล้วตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๔๕๗) ออก
ตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมาย
ที่ดิน พ.ศ. ๒๔๕๗ แต่ต้องไม่เกินห้าสิบไร่

ข้อ ๗ พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกโฉนดที่ดิน
หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้แก่บุคคลตาม
มาตรา ๕๕ ทวิ วรรคหนึ่ง เป็นการเฉพาะรายได้ ถ้ามี
ความจำเป็นดังต่อไปนี้

กรณีจำเป็น

ขอเฉพาะราย

กรณีไม่แจ้ง ศ.ค.๑

(๑) ที่ดินนั้นถูกเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วย
การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

(๒) ผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินจะ
โอนที่ดินนั้นให้แก่ทบวงการเมือง องค์การของรัฐบาล
ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล หรือ
รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ

(๓) มีความจำเป็นอย่างอื่นโดยได้รับอนุมัติ
จากผู้ว่าราชการจังหวัด

หมวด ๒

การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำ

ประโยชน์ตามมาตรา ๕๕ ตริ

แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ข้อ ๘ ในการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือ **กรณีเนื้อที่**

รับรองการทำประโยชน์ถ้าปรากฏว่าที่ดินมีอาณาเขต
 ระยะเวลาของแนวเขต และที่ดินข้างเคียงทุกด้านถูกต้อง
 ตรงกับหลักฐานการแจ้งการครอบครองตามมาตรา ๕
 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.
 ๒๔๕๗ เชื่อได้ว่าเป็นที่ดินแปลงเดียวกัน แต่เนื้อที่ที่
 กำหนดได้แตกต่างไปจากเนื้อที่ตามหลักฐานการแจ้ง
 การครอบครองดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออก
 โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เท่า
 จำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์แล้ว แต่ไม่เกินเนื้อที่ที่
 กำหนดได้

**กำหนดได้ต่างกับ
 เนื้อที่ใน ส.ก.๑**

ในกรณีระยะเวลาของแนวเขตที่ดินผิดพลาด
 คลาดเคลื่อนให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดินหรือ
 หนังสือรับรองการทำประโยชน์เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้
 ทำประโยชน์แล้วเมื่อผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงได้ลงชื่อ
 รับรองแนวเขตไว้เป็นการถูกต้องครบถ้วนทุกด้าน

**ระยะแนวเขต
 ผิดพลาด**

ข้อ ๕ การรับรองแนวเขตของผู้มีสิทธิในที่ดิน
 ข้างเคียงตามข้อ ๔ วรรคสอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้ง
 เป็นหนังสือซึ่งมีข้อความด้วยว่า ถ้าผู้มีสิทธิในที่ดิน
 ข้างเคียงไม่มาหรือมาแต่ไม่ยอมลงชื่อรับรองแนวเขต
 โดยไม่คัดค้านการรังวัด เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับ
 แต่วันทำการรังวัด พนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ออกโฉนด
 ที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์โดยไม่ต้องมี
 การรับรองแนวเขต ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบ

**การรับรอง
 แนวเขตของ
 ข้างเคียง**

รับไปยังผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงตามที่อยู่ที่เคยติดต่อ หรือตามที่อยู่ที่มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงนั้น ได้แจ้งเป็น หนังสือไว้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้มารับรองแนว เขตหรือคัดค้านการรังวัดและให้อยู่ในบังคับแห่ง เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่มีผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงได้รับ - *ไม่มา มา แต่*
หนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้มาระวังแนวเขตแล้ว - *ไม่ลงชื่อรับรอง*
แต่ไม่มาหรือมาแต่ไม่ยอมลงชื่อรับรองแนวเขตโดยไม่ *แนวเขต*
คัดค้านการรังวัด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนด
ที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เท่าจำนวน
เนื้อที่ได้ทำประโยชน์แล้ว โดยไม่ต้องมีการรับรอง
แนวเขต เมื่อพ้นกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันทำ
การรังวัด

(๒) ในกรณีที่ไม่อาจติดต่อผู้มีสิทธิในที่ดิน - *ติดต่อไม่ได้*
ข้างเคียงให้มาระวังแนวเขตได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่
ปิดประกาศแจ้งให้ผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงนั้นมาลงชื่อ
รับรองแนวเขตหรือคัดค้านการรังวัดไว้ในที่เปิดเผย
ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขา
สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำ
การกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และบริเวณที่ดินของ
ผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงแห่งละหนึ่งฉบับ ในกรณีที่ดิน
อยู่ในเขตเทศบาลให้ปิด ณ สำนักงานเทศบาลอีกหนึ่ง
ฉบับด้วย ถ้าผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงไม่มาติดต่อหรือ

คัดค้านประการใดภายในสามสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์แล้ว โดยไม่ต้องมีการรับรองแนวเขต

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ที่ดินนั้นมีด้านหนึ่งด้านใด หรือหลายด้านจดที่ป่าหรือรกร้างว่างเปล่าและระยะที่วัดได้เกินกว่าระยะที่ปรากฏในหลักฐานการแจ้งการครอบครองให้ถือระยะที่ปรากฏในหลักฐานการแจ้งการครอบครองเป็นหลักในการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

กรณี ส.ค.๑ จดป่า

หรือรกร้าง

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๒

พลตำรวจเอก ประमाण อติเรกสาร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประธานคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

(ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอน ๑๓๔ วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๓๒)